

Stulecie polsko-amerykańskich stosunków dyplomatycznych
tematem przewodnim naukowej konferencji na UwB

Dyplomacja oficjalna i działania nieformalne ukazane przez pryzmat wydarzeń oraz ludzi: dyplomatów, artystów czy naukowców – to tematyka XVI Forum Zaawansowanych Studiów nad Stanami Zjednoczonymi im. prof. Andrzeja Bartnickiego. Trzydniowe naukowe spotkanie rozpocznie się 28 czerwca 2019 r. na Uniwersytecie w Białymstoku. W stolicy Podlaskiego odbędzie się już po raz dziesiąty.

Tegoroczne Forum, od lat organizowane przez prof. Halinę Parafianowicz i zespół kierowanej przez nią Katedry Historii Powszechnej Najnowszej, przypada w roku jubileuszowym – setnej rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych przez Polskę i Stany Zjednoczone. I właśnie różnym obliczom dyplomacji poświęcone będą wystąpienia konferencyjne. Badacze będą mówić m.in. o tym, jak u progu i w pierwszych latach naszej niepodległości Polskę i Polaków postrzegali amerykańscy politycy i dyplomaci (m.in. Hugh S. Gibson - pierwszy przedstawiciel dyplomatyczny tego kraju w odrodzonej Rzeczypospolitej, a potem też jego następcy na placówce w Warszawie). Przyjrzą się także temu, jaką rolę w kreowaniu wizerunku Polski za oceanem odegrali aktorka - Helena Modrzejewska, artysta - Artur Szyk czy pianista i polityk zarazem - Ignacy Jan Paderewski.

Nie zbraknie analizy ciekawych, a mało do tej pory znanych wydarzeń historycznych. Przykładem może być zaangażowanie amerykańskiej Polonii w ratowanie polskich sierot z ogarniętej chaosem wojny domowej i rewolucji Syberii i organizowanie ich powrotu do ojczyzny po I wojnie światowej. Prelekcje konferencyjne będą też dotyczyły nowszej historii – np. wizyty słynnego amerykańskiego ewangelisty Billy'ego Grahama w Polsce w 1978 r.

amerykańskiego ewangelisty Billy'ego Grannama w Polsce w 1970 r., pilnie śledzonej przez tajne służby PRL-u, czy działalności w naszym kraju Amerykańskiego Korpusu Pokoju w ostatniej dekadzie XX wieku.

Uczestnicy Forum sporo miejsca poświęcą wsparciu, jakiego rząd USA, a także amerykańskie organizacje udzielały i nadal udzielają nauce i naukowcom w Polsce. Jedną z prelekcji dotyczyć będzie działalności Fundacji Forda oraz Fundacji Rockefellera w czasie zimnej wojny. Odbędą się też panele dyskusyjne dotyczące Fundacji Kościuszkowskiej oraz Programu Fulbrighta, z udziałem władz tych instytucji, a także ich stypendystów, do których należą naukowcy z UwB (np. prof. Izabela Święcicka czy prof. Halina Parafianowicz), ale też artyści (np. Leon Tarasewicz).

W prelekcjach i dyskusjach weźmie udział w sumie kilkudziesięciu amerykańistów z Polski, ale także wybitni znawcy kultury i historii USA ze Stanów Zjednoczonych, Kanady i Czech.

Ideą organizacji Forum Zaawansowanych Studiów nad Stanami Zjednoczonymi była chęć uhonorowania prof. Andrzeja Bartnickiego, nestora polskich badań amerykańistycznych, założyciela Ośrodka Studiów Amerykanistycznych na Uniwersytecie Warszawskim. Terminy spotkań naukowców zbiegają się z datą jego urodzin. Od 10 lat – z inicjatywy prof. Haliny Parafianowicz z UwB – Forum odbywa się w Białymstoku.